

Til beslutningsforslag nr. B 69. Betænkning afgivet af Kulturudvalget den 19. april 1995

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om stop for laserlysshowet »Linien-Lyset« den 4. maj 1995

[af Tom Behnke (FP) m.fl.]

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til kulturministeren, som denne har besvaret dels skriftligt dels i samråd.

Endvidere har udvalget modtaget en skriftlig henvendelse fra HK, KAD samt en række enkeltpersoner.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Fremskridtspartiets medlem) forslaget til folketingsbeslutning til *forkastelse*.

Et mindretal inden for flertallet (Socialdemokratiets, Det Radikale Venstres og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) har nøje fulgt den løbende debat om »Fredskulptur 95«.

Mindretallet har den største sympati og respekt for modstandsbevægelsens indsats under besættelsen, hvor kampen mod diktaturet og nazismen kom til at kræve store menneskelige omkostninger.

Den frihed, der blev vundet takket være blandt andet modstandsbevægelsens kamp, gjaldt hele befolkningens ret til at tænke og tale frit i et demokratisk samfund, hvilket også bør omfatte respekten for ytringsfriheden.

Mindretallet understreger, at der til projektet desuden er knyttet en lang række kunstneriske aktiviteter såsom koncerter og kunstudstillinger samt tillige aktiviteter af oplysende og pædagogisk indhold for blandt andre børn og unge.

Mindretallet noterer, at der har været og fortsat er markant støtte til projekterne fra en række berørte kommuner og amter, og at alle nødvendige tilladelser til projekternes gennemførelse nu er givet.

Mindretallet finder, at der ikke er grundlag for at tilslutte sig forslaget, der således må afvises.

Et mindretal inden for dette mindretal (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) er enig i mindretallets udtalelse med den tilføjelse, at CD, som det fremgik af ordførertalen ved førstebehandlingen af forslaget, gerne havde set, at datoen for afviklingen af selve laserlyset var blevet ændret.

Et andet mindretal inden for flertallet (Venstres medlemmer af udvalget) ønsker ikke laserprojektet gennemført den 4. maj 1995 og opfordrer derfor kraftigt til, at projektet afvikles på en anden dato.

Venstre finder det yderst beklageligt, at markeringen af Danmarks befrielse giver anledning til, at modstandsfolk føler sig sårede og stødte.

Når danske frihedskæmpere føler sig provokeret af laserprojektets symboler, er det uforståeligt for Venstre, at personerne bag projektet ikke har rummelighed nok til at vise hensyn og respekt over for de mennesker, vi alle skylder så meget. Den frihed, der er vores, også den kunstneriske, har modstandskampen som forudsætning.

Venstre vil følge gennemførelsen af projektet meget nøje og løbende vurdere, om det kan realiseres i overensstemmelse med de forudsætninger, der er opstillet i aktstykket til Finansudvalget.

Venstre kan ikke støtte beslutningsforslaget, hvis form og indhold ikke vurderes at være et folketingsanliggende.

Et tredje mindretal inden for flertallet (Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) har den opfattelse, at de mange, meget skarpe reaktioner fra en lang række medlemmer af modstandsbevægelsen bør vises respekt. Derfor har Det Konservative Folkeparti opfordret regeringen til at tage kontakt til Elle-Mie Ejdrup Hansen med henblik på at flytte gennemførelsen af projektet til en dato, der er mindre kontroversiel end den 4. maj.

Et mindretal inden for dette mindretal (H.P. Clausen (KF)) deler det synspunkt, at modstandsbevægelsen bør vises respekt, men støttede ikke henvendelsen til regeringen og mener heller ikke, at Folketinget bør blande sig i en sag af denne art.

Et fjerde mindretal inden for flertallet (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) ønsker, samtidig med at forslaget indstilles til forkastelse, at understrege, at forslaget på afgørende vis er i modstrid med, hvad SF forstår ved frihed, herunder kunstnerisk frihed.

Man kan have forskellig opfattelse af, hvad kunst er. Det kan politikere også. Men det må aldrig blive et anliggende for Folketinget at fastlægge, hvad kunst er, eller hvad god kunst er.

Folketinget skal derfor heller ikke forholde sig til, om fredsprojektet »Linien og Lyset« er god kunst eller ikke.

Fredsprojektet »Linien og Lyset« kan være et udmærket supplement til de andre arrangementer i forbindelse med 50 års dagen, fordi fredsprojektet »Linien og Lyset« i højere grad skuer fremad end mange af de andre arrangementer og initiativer i dagene omkring 4.-5. maj.

Det har været fremført som et argument for at stoppe »Linien og Lyset«, at det skulle krænke bestemte mennesker. Men det kan aldrig være et argument for at gribe ind over for

et kunstprojekt, at mennesker føler sig krænket. Kunsten må gerne krænke. Det er der megen kunst, der gør. Kunsten må også gerne provokere og skulle gerne skabe debat.

Fredsprojektet har været flere år undervejs. Det blev allerede præsenteret for daværende kulturminister Grethe Rostbøll i 1991. Et års tid senere gik Kulturfonden ind i projektet og blev en slags hovedsponsor. En række andre uafhængige fonde f.eks. Den Danske Banks Fond og Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond har også bidraget økonomisk til projektet. Det samme gælder en række kommuner. Også kulturministeriet i Kiel har deltaget med et større beløb.

Endelig har Folketinget tidligere gennem Finansudvalget bevilget penge til projektet.

Samtidig kan det konstateres, at »Linien og Lyset« har fået alle de godkendelser, som er nødvendige, for at projektet kan løbe af stabelen.

Det ville derfor være et hån mod egne og andres beslutninger og ren censur, hvis Folketinget greb ind nu. Det gælder også, hvis Folketinget greb ind og flyttede datoen for projektet, som det også har været foreslået fra forskellige side.

Et *mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller forslaget til folketingsbeslutning til *vedtagelse uændret* og bemærker i øvrigt:

Den 4. maj 1995 højtideligholdes 50-året for Danmarks befrielse. I den forbindelse skal modstandsfolkene æres for den indsats, de ydede under 2. verdenskrig. En indsats, hvor modstandsfolkene risikerede liv og helbred for den frihed, vi har i dag.

Når den del af højtideligholdelsen, der omhandler laserstrålen langs Vestkysten, opfattes som krænkende for store dele af de modstandsfolk, som vi ønsker at ære den 4. og 5. maj 1995, burde Folketingets partier have så stor respekt for modstandsfolkene, at man gjorde, hvad der er muligt for at stoppe laserlysshowet eller som minimum forsøgte at flytte arrangementet til en anden dag, hvor det ikke vil virke så krænkende.

Elle-Mie Ejdrup Hansen har til medierne givet udtryk for, at en henvendelse fra statsministeren ville få hende til at aflyse arrangementet.

tet. En sådan henvendelse har statsministeren ikke ønsket at foretage, hvilket er skuffende.

Mindretallet har under udvalgsbehandlingen forsøgt at samle et flertal for at skrive en beretning, hvor udvalget på en afdæmpet måde skulle opfordre regeringen til at rette en for-

nyet henvendelse til Elle-Mie Ejdrup Hansen for at få hende til at flytte arrangementet til en anden dag. Ikke en gang så lille et forsøg kunne samle et flertal.

I respekt for modstandsfolkene indstiller mindretallet forslaget til vedtagelse.

Hanne Andersen (S) fmd. Søren Hansen (S) Eva Fatum (S) Poul Qvist Jørgensen (S)

Peder Sass (S) Margrete Auken (SF) Elsebeth Gerner Nielsen (RV) Aage Frandsen (SF)

Arne Melchior (CD) Ester Larsen (V) Helge Sander (V) nfm. Birthe Rønn Hornbech (V)

Hans Christian Schmidt (V) H.P. Clausen (KF) Agnete Laustsen (KF)

Brian Mikkelsen (V) Tom Behnke (FP)

Enhedslisten havde ikke medlemmer i udvalget.